

Hitler med nazitopper i et propagandamaleri fra krigen. La debatten finne tilbake til sin kjerne, til de mørke kilder som har fått Hans Fredrik Dahl til å gå god for David Irving, og til den tiltagende bagatelliseringen av nazismen og jødeutryddelsene, skriver Steinar Hansson.

113321

Tilbake til de mørke kilder

Spar oss for Hagtvets curriculum vitae

■ STEINAR HANSSON

Pirk i en professors selvfølelse, og han kommer med hele sitt curriculum vitae, inkludert eksamenspapirer og oversikter over studentekskursjoner, seminarinnlegg og diverse «readers» og «papers». Bare dåpsattesten og duskelua manglet i Bernt Hagtvets lange redegjørelse i avisen i går. Alle tror at han er en framragende akademiker, ingen har betvilt at han ofte er på seminarer. Hvorfor da prale slik? Hva debatten mellom ham og meg egentlig handler om, er en strid i seg selv, men la den da i hvert fall ikke forfalle til en opprømsing av egen akademisk meritliste.

La heller debatten finne tilbake til sin kjerne, til de mørke kilder som har fått Hans Fredrik Dahl til å gå god for David Irving, og til den tiltagende bagatelliseringen av nazismen og jødeutryddelsene. Til dette som Dahl har lekt seg med i all sin sleivete arroganse, og Irving har kjempet for med hele sin brutale plumphet. For disse kjernespoørsmålene er det ikke interessant hvilke kurs Bernt Hagtvet har holdt. Mer interessant er det at Bernt Hagtvet og de fleste andre i de nære forskermiljøene rundt Hans Fredrik Dahl har vært usedvanlig feige, mer opptatt av å beskytte seg og sin mester enn å ta et oppgjør med hans mangeårige glideflukt inn i holdningsløsheten. Allerede i slutten av 1970-årene ivret Hans Fredrik Dahl for å stanse filmen om Holocaust i Norge. Men Irvings bøker, der jødeutryddelsene nå er ryddet ut, vil han kjempe til siste slutt for å publisere. Hvem er ytringsfriheten for?

At Bernt Hagtvet ikke tåler min måte å argumentere på, får stå sin prøve. Men selv ikke hans Erasmus Montanus-lignende krumsporing kan redde ham fra å ta stilling til debattens avgjørende punkter. Uansett hvor mange spaltemetre han skriver, uaktet hvor pompost det gjøres, og uavhengig av hvor dypt såret han er over bildet av Hans Fredrik Dahl som Lillelord, må også han redegjøre for hvor han står i sak, ikke bare i disputerende teknikker. Han må gjøre det fordi han er profesjonell i faget, og fordi dette er den største debatten om nazismen som har ridd historikernes rekker på mange år. Det nytter ikke å avfeie David Irving som «en perifer skikkelse», som han «aldri har hatt behov for å forholde» seg til, og hvis bøker han ikke har lest. Han bør sette seg inn i stridsspørsmålene før han kaster seg inn i videre forsvar for Dahls ærender.

I disse dager er Hans Fredrik Dahl på retrett. Han beklager sine sleivspark, og han avgrenser sin

begeistring for Irving. Han prøver å redusere sine tidligere utspill til bagateller. Det er i hvert fall bedre enn alle forsøkene på å gjøre nazismen og okkupasjonen til en bagatell. Han beklager seg på møter, i intervjuer og i mange avisinnlegg. Hva annet har fått ham til å gå i seg selv enn et knallhardt oppgjør, framført særlig av Odd-Bjørn Fure? Det er ikke Hagtvet og kretsen av beundrende historikere rundt Dahl som har moderert ham, men en usentimental kritikk utenfra. Å prøve seg med «parveny»-stempelet på den som har kritisert Dahl, er mer avslørende for Hag-tvet-miljøets tenkning enn man der i gården noen gang vil være i stand til å forestille seg.

Det som har skjedd, burde også få Bernt Hagtvet til å gå i seg selv, være mindre opptatt av å skrive om min billedbruk og sine egne vennskapsbånd. Han bør kort og godt innse at den akademiske tradisjonen og kretsen han befinner seg i, er blitt så klam og tett at den trenger utluffing. Hvis dette mil-

jøet oppfatter en holdning mot okkupasjonen og jødeutryddelsene i tråd med Hagtvets ord om «konformitetens uutholdelig letthet» og en «totalisering av ordskiftet om den andre verdenskrigen», må man spørre hva som er viktigst: Hagtvets spleen og miljøets livslede eller nazismens vesen? Jeg tror ikke at Bernt Hagtvet forstår hva som er på ferde. Når arrogansen synes så uovervinnelig og snobberiet er kommet så langt at man ikke engang tåler en metafor i en avisartikkel, er det lite håp for videre selverkjenneelse. Men sikkert mange flere seminarer.

Tidligere innlegg i debatten
1. mars. Steinar Hansson: «Hans Fredrik Dahl – har vi ham nå?»
14. mars. Bernt Hagtvet: «Steinar Hansson – har vi ham nå?»
15. mars: Steinar Hansson: «Debatt eller kameraderi?»
17. mars: Bernt Hagtvet: «Hanssons klamme argumentasjonsmåte».

I
d
Y
fc